

AVOIMEN JULKAISEMISEN VAIHTOEHDOT

Avoimen tieteen
osaajakoulutus 14.1.2015,
Jyväskylä

Informaatikko Irene Ylönen,
Jyväskylän yliopiston
kirjasto

“NUORISON PARASTA TÄSSÄ HARRASTETAAN”★

★ Seinäteksti Jyväskylän yliopiston vanhassa juhlasalissa (1882)

Miten tutkimustuloksia voi julkaista avoimesti?

- n **Open access -lehdissä**
- n **Hybridilehdissä**
- n Rinnakkaistallentamalla julkaisuarkistoon
- n ”Tieteellisen sosiaalisen median” kanavissa (ResearchGate, Academia, Mendeley)
- n Omilla nettisivuilla, laitoksen nettisivuilla...

Kaksi reittiä avoimuuteen

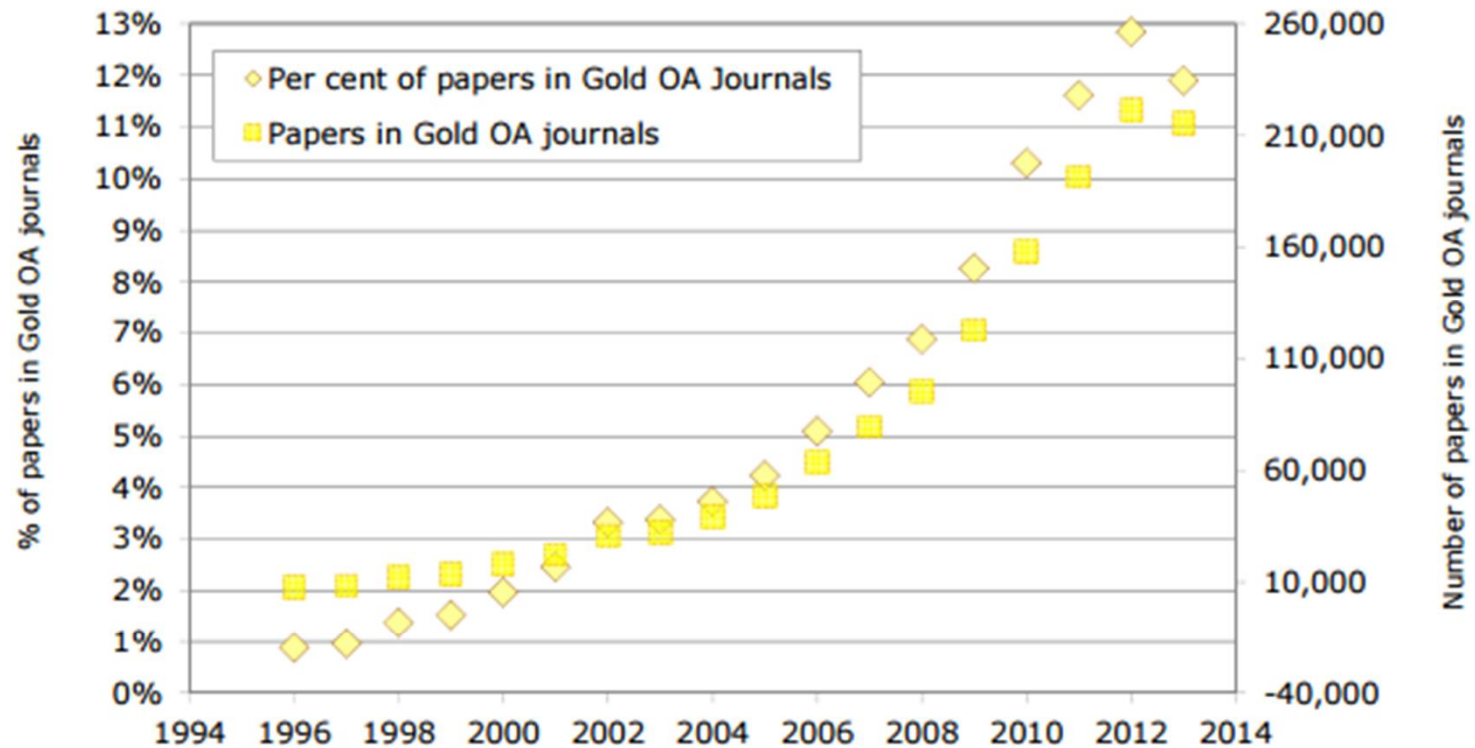
Gold OA

= "Kultainen reitti" tarkoittaa julkaisemista joko open access-lehdessä tai hybridilehdessä. Monesti tutkija/tutkimusryhmä/organisaatio maksaa artikkelista julkaisumaksun. HUOM! On olemassa myös oa-lehtiä, joissa ei ole julkaisumaksuja.

Green OA

= "Vihreä reitti" tarkoittaa artikkelin rinnakkaisjulkaisemista avoimessa julkaisuarkistossa. Tutkijalle ilmaista.

Figure 7 Growth of the proportion and number of papers published in Gold OA journals as measured in April 2014, 1996–2013

Source: Computed by Science-Metrix using Scopus as well as DOAJ and PubMedCentral.

Lähde: Archambault et al , Proportion of Open Access Papers Published in Peer-Reviewed Journals at the European and World Levels—1996–2013, European Commission 2014

Open access -lehdet

- n Ovat avoimuuden periaatteella toimivia lehtiä, eivät peri tilaajamaksuja
- n Artikkelit ovat kaikkien luettavissa heti julkaisemisen jälkeen
- n Miten lehti rahoittaa toimintansa?
  - lehti perii artikkelien julkaisumaksuja
  - lehtiä rahoittavat niitä julkaisevat organisaatiot (yliopistot, tutkimuslaitokset, tieteelliset seurat yms)
  - lehtiä rahoittavat kirjastojen yms. konsortiot (esim. SCOAP3)
  - prepayments, erilaiset jäsenyydet ym.
- n Aikaisemmin tilausmaksullisia lehtiä on muuttunut oa-lehdiksi (*flipping*)
- n Tapaus *Lingua* (Elsevier)

Open access -lehdet – kuka julkaisee?

- n Open access -julkaisijat:
  - Esim. BioMed Central
    - Lähes 300 lehteä
    - JY BioMed Centralin jäsen: helpottaa tutkijan arkea, 50 % artikkelien julkaisumaksuista maksetaan keskitetysti kirjaston hallinnoimalta tililtä
    - Myös SpringerOpen -lehdet kuuluvat jäsensopimukseen
- n Isot tieteelliset kustantajat
- n Lukuisa joukko pienempiä julkaisijoita (yliopistot, tieteelliset seurat, tutkimuslaitokset jne. jne.)
  - kts. esim. DOAJ (Directory Of Open Access Journals), tällä hetkellä 10 986 lehteä

Open access -lehtien julkaisumaksut

- n APC = Article Processing Charge tai Article Publication Charge
- n Vaihtelevat 0 eurosta useisiin tuhansiin euroihin
  - SpringerOpen n. 500–1 600 euroa
  - Wiley Open Access n. 500–4 000 euroa
  - Elsevier Open Access n. 450–4 600 euroa
  - BioMed Central n. 1 000–2 600 euroa
  - Paljon lehtiä, jotka eivät veloita julkaisumaksuja lainkaan
- n Kuka maksaa julkaisumaksun?
  - Rahoittaja, tutkijan kotiorganisaatio, tutkija (ei toivottavaa, eikä toivottavasti yleistä?)
  - Osalla isoista kustantajista on ns. waiver-politiikka (kehittyvien maiden tutkijoille helpotuksia julkaisumaksuista)

Megalehdet

- n **PLoS ONE** (Public Library of Science) tunnetuin
  - monitieteinen, ”all disciplines within science and medicine”
  - maailman suurin tieteellinen julkaisu
  - kevyempi ja nopeampi vertaisarviointiprosessi: ei oteta kantaa artikkelien tieteelliseen ”merkittävyyteen”, tavoitteena varmistaa, että artikkeli on tieteellisten käytäntöjen mukainen
  - Hyödyt:
    - myös negatiiviset tutkimustulokset pääsevät esille
    - mahdollisuus marginaalisempien tutkimusaiheiden julkaisuun
    - uusia tieteellisiä avauksia

Megalehdet

- n Myös muita megalehtiä on ilmaantunut markkinoille, esim.:
  - BMJ Open (British Medical Journal)
  - Scientific Reports (Nature)
  - Cogent-lehtiperhe (Taylor & Francis)
  - AIP Advances (American Institute of Physics)
  - SAGE Open (SAGE)
  - PeerJ (julkaisee sekä vertaisarvioituja artikkeleita että preprintejä; tutkija voi liittyä myös jäseneksi)
- n JUFO-luokituksessa tasoilla 1–2
- n Muuttuuko tieteellinen julkaiseminen kohti megamallia, irti perinteisestä tieteellisestä lehdestä?

Predatorit eli saalistajat

- n Ei niin paljon hyvää ettei pahaakin: **predatory journals** = ns. saalistajalehdet, joiden tarkoitus on vain rahastaa
  - Huono vertaisarviointi, jos sitä lainkaan (lupauksista huolimatta); ”keksittyjä” toimittajia; valheellisia impact factoreita jne
  - Kalastelee usein artikkeleita sähköpostilla
- n Miten ne erottaa?
  - Beall's List, DOAJ, OASPA, Ulrichsweb, JUF0, googlaamalla kollegoiden kokemuksia, kysymällä apua kirjastosta...
- n HUOM! Beallin listaa on kritisoitu muun muassa:
  - vain yhden ihmisen mielipide asiaan
  - keskittyy vain open access -lehtiin (ovatko kaikki tilausmaksulliset lehdet laatukriteerit täyttyviä?)
  - syrjiikö kehittyvien maiden julkaisukanavia?

Open access -lehtien plussat ja miinukset

n Plussat:

- Tutkimustuloksensa saa kaikkien nähtäville heti julkaisemisen jälkeen
- Edesauttaa tieteen avoimuutta
- Edesauttaa tutkijan omaa näkyvyyttä
- Tukee ajatusta, että tutkimustuloksia voi asiallisesti julkaista muuallakin kuin maksumuurien takana

n Miinukset:

- Tarjolla laaja kirjo hyvin eritasoisia julkaisukanavia, miten erottaa sieltä parhaat?
- On monesti maksullista – mikäli maksuja pitää ongelmana
- Saalistajalehtien erottaminen asiallisista julkaisukanavista

Hybridilehdet

- n Suurten kustantajien keksintö (Elsevier, Springer, Wiley, Nature, SAGE, Taylor & Francis, Emerald jne)
- n Normaaliin tilausmaksulliseen lehteen voi ostaa yksittäisen artikkelin avoimeksi

Hybridiartikkelien hinta

n Hybridit käyvät kalliiksi (Iso-Britanniassa tehty tutkimus vuosilta 2010–2014)

- hybridit 1 849 puntaa (n. 2 485 EUR),
- oa-lehdet 1 136 puntaa (n. 1 527 EUR)

(lähde: Pinfield et al, The “Total Cost of Publication” in a Hybrid Open-Access Environment, 2015)

n Hybridiartikkelien julkaisumaksut esim.

- Elsevier: kaikki hybridilehdet n. 700–5 000 dollaria (epätieteellinen arvio, tyypillinen hinta n. 3 000)
- OUP: 1 600–4 000 dollaria
- Nature: 3 900–4 400 dollaria

Double Dipping

- n Lehden julkaisijalle maksetaan sekä lehden tilausmaksu että artikkelien julkaisumaksuja – osa kustantajista hyvittää niitä jollain tavalla tilausmaksuissa, osa ei

**Tilaushinta + artikkelien julkaisumaksut +
hallinnolliset kulut maksujen maksamisesta = TCP eli
Total Cost of Publication**

Hybridien plussat ja miinukset

n Plussaa:

- tutkijalle sinänsä helppo vaihtoehto: hän löytää taatusti laadukkaita, tuttuja tieteellisiä lehtiä
- Lehtien laatu helpompi arvioida kuin puhtaissa open access -lehdissä
- ”ison talon edut”

n Miinusta:

- Julkaisemisen kalleus: julkaisumaksut ovat monesti korkeita
- Double dipping eli isot kustantajat saavat todella isot voitot lehtien tilausmaksuilla, kannattaako niille maksaa aina vain enemmän?

- ## n Mihin hybridijulkaiseminen johtaa? Kohti oa-lehtiä? Vai ei mihinkään? Onko vain yksi keino saada kustantajalle lisää voittoa?

Avoimet kirjat

- n Myös open access -kirjoja julkaistaan
- n BPC (Book Publication Charge):
  - Routledge (Taylor & Francis): 10 000 puntaa
  - Brill, teos max 350 sivua: riippuu CC-lisenssistä 6 500–16 500 euroa
  - Bloomsbury, riippuu sanamäärästä: 6 500–8 500 puntaa
  - Palgrave Macmillan 11 000 puntaa
- n Open access -kirjaportaalit, esim. DOAB (Directory of Open Access Books) ja OAPEN Library
- n Kotimaiset kustantajat:
  - TUP profiloituu open access -kustantajaksi
  - SKS:n open access -pilotti Studia Fennica -sarjalla

Miksi julkaista avoimesti?

- n Julkisilla varoilla tuotettu tieteellinen tieto kaikkien saataville, myös globaalisti
- n Tieteen avoimuus ja läpinäkyvyys
- n Tutkijan näkökulma: näkyvyyden parantuminen > viittausten lisääntyminen
- n Muuttuisiko perinteinen tieteellisen kustantamisen malli?
  - Tieteelliset yhteisöt itse rahoittavat ja mahdollistavat julkaisutoiminnan, mutta (isot) voitot valuvat kaupallisille toimijoille
  - “Academic publishing is the perfect business model to make a lot of money. You have the producer and consumer as the same person: the researcher. And the researcher has no idea how much anything costs.”
Professor Brian Nosek, The Univ of Virginia, director of the Center for Open Science
  - Perinteinen kustannusmalli myös monesti sanelee, mitä tutkija voi julkaisullaan tehdä

ALL RIGHTS RESERVED

“Once it is finally accepted, since it is so hard to get acceptances, I am so delighted that I will sign anything— send me a form and I will sign it. I have no idea I have signed over my copyright or what implications that has— nor do I care, because it has no impact on me. The reward is the publication.” *Professor Brian Nosek*

Mitä kannattaa miettiä?

- n Julkaisukanavan relevanssia <http://thinkchecksubmit.org/>
- n Hintaa = mitä julkaiseminen maksaa?
  - Miten suuria julkaisumaksuja on valmis maksamaan?
  - Jos valitsee oa-lehden, saako rahalleen vastinetta?
  - Jos valitsee hybridiartikkelin, kannattaa miettiä, onko ihan pakko? KALLEIN VAIHTOEHTO
- n Kuka maksaa? Mistä rahoitus julkaisumaksuihin?
- n Tekijänoikeudet?
- n Tutkijan kannattaa aina valita se julkaisukanava, joka on **oman julkaisustrategian ja tavoitteiden kannalta paras saavutettavissa oleva vaihtoehto**
- n Rahoittajien avoimuuden vaatimukset!
Rinnakkaistallentaminen täyttää ne enemmän kuin hyvin.

Lukemista

- n The STM Report. An Overview of Scientific and Scholarly Journal Publishing. STM: International Association of Scientific, Technical and Medical Publishers, 2015.
- n Understanding Open Access. When, Why, & How to Make Your Work Openly Accessible. Authors Alliance 2015.
- n Pinfield, S., Salter, J. and Bath, P.A. (2015) *The 'total cost of publication' in a hybrid open-access environment: Institutional approaches to funding journal article-processing charges in combination with subscriptions*. Journal of the Association for Information Science and Technology. (In Press)
- n Björk, Bo-Christer & Solomon, David, Developing an Effective Market for Open Access Article Processing Charges. 2014. The consortium of European research funding organizations

Yhteystiedot

- n Informaatikko Irene Ylönen,
Jyväskylän yliopiston kirjasto,
julkaisuyksikkö
- n irene.ylonen@jyu.fi

